

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ

ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА

„Циљеви одрживог развоја: Спремност Републике Србије за имплементацију Агенде 2030“

5. фебруар 2024. године

Државна ревизорска институција је спровела ревизију сврсисходности пословања под називом „Циљеви одрживог развоја: Спремност Републике Србије за имплементацију Агенде 2030“ код Министарства спољних послова, Министарства за европске интеграције, Републичког секретаријата за јавне политике и Републичког завода за статистику.

Стратешки план ДРИ за период 2019-2023. године поред циља који се односи на даље унапређење ДРИ, има и екстерну димензију, којом се обухватају питања од највишег приоритета за Републику Србију. Република Србија, посвећена је Агенди за одрживи развој 2030 коју је усвојила Генерална скупштина Уједињених нација у септембру 2015. године, као наставак спровођења Миленијумских циљева.

Усвајањем Резолуције „Трансформација нашег света: Агенда за одрживи развој до 2030. године“, Србија се обавезала да ће као чланица Уједињених нација, низом мера и активности, доприносити постизању 17 Циљева одрживог развоја и бити трајно опредељена за побољшање услова живота становништва у економској, социјалној и сфери заштите животне средине. Да би приступ развоју био одржив, раст мора да буде инклузиван – начело гласи да „нико не сме бити изостављен“.

Међународна организација врховних ревизорских институција – ИНТОСАИ, заједно са Уједињеним Нацијама, истиче важност независних ВРИ, као један од предуслова за ефикасно, ефективно и транспарентно испуњавање Циљева одрживог развоја. Сходно томе, један од прожимајућих приоритета ИНТОСАИ-ја усмерен је на „пружање доприноса праћењу и прегледу Циљева одрживог развоја у контексту специфичних напора које свака земља чини на пољу одрживог развоја“.

Улога врховних ревизорских институција је да дају оцену спремности националног система за имплементацију ЦОР, да извештавају о напретку учињеном на пољу остваривања ЦОР, као и кроз спровођење ревизија јавних програма који доприносе Циљевима одрживог развоја.

ДРИ је у периоду од 2019. до 2023. године, спровела више ревизија сврсисходности на теме које су повезане са ЦОР у социјалној, економској и сфери заштите животне средине и то у области: пољопривреде, заштите и доступности воде, квалитета ваздуха, управљања отпадом, али и у области социјалне заштите и здравства, заштите културних добара, комуналних услуга, јавних набавки, итд.

Имплементација и спровођење ЦОР дуготрајан је посао који захтева константно праћење и унапређење. Државна ревизорска институција је свој допринос овој глобалној обавези дала и кроз спровођење ревизије сврсисходности „Циљеви одрживог развоја: Спремност Републике Србије за имплементацију Агенде 2030“.

Сходно томе, имајући у виду да Државна ревизорска институција има значајну улогу у надзору над процесом имплементације Агенде 2030, спровођењем ове ревизије, оценили смо у којој мери је постигнут напредак, на пола пута до рока за спровођење Агенде 2030.

Циљ ревизије био је да оценимо да ли су надлежни органи предузели потребне активности како би Република Србија била спремна за имплементацију Циљева одрживог развоја из Агенде 2030.

Након спроведене ревизије, утврдили смо следеће:

Република Србија је показала спремност да у свој национални контекст угради Циљеве одрживог развоја, али је неопходно дефинисати дугорочне националне развојне приоритете и успоставити континуирану координацију свих надлежних органа и заинтересованих страна.

Наведено заснивамо на следећим закључцима и налазима:

1. За ефективну имплементацију Агенде 2030, неопходно је да надлежни органи заврше кључни процес доношења Плана развоја Републике Србије, тако да се у њему, као кровном документу развојног планирања, документима јавних политика и националном буџету доследно осликава веза са Циљевима одрживог развоја у свим аспектима Агенде 2030.
  - 1.1. Усвајање Плана развоја, кровног стратешког документа којим се одређују дугорочни правци развоја Републике Србије и њихова веза са циљевима одрживог развоја, кључни је процес који треба да се заврши.
  - 1.2. Координација јавних политика у погледу Циљева одрживог развоја није ефективно успостављена.
  - 1.3. У Републици Србији је успостављена буџетска инфраструктура која даје могућност за успостављање праксе обележавања расхода и издатака који су у вези са Циљевима одрживог развоја; међутим, средства за њихову реализацију нису у потпуности презентована на транспарентан начин.
2. У Србији је успостављен институционални оквир за имплементацију Агенде 2030, уз укључивање бројних развојних партнера. Међутим, од 2020. године недостаје континуирана координација активности државних органа и осталих заинтересованих страна.
  - 2.1. Институционалном оквиру за спровођење Агенде 2030 недостаје јасна додела одговорности за координацију целокупног процеса националног остваривања Агенде 2030 и достизања њених Циљева одрживог развоја.
  - 2.2. Србија је остварила сарадњу са великим бројем партнера како би се мобилисали расположиви ресурси за изградњу капацитета, а самим тим и за реализацију Циљева одрживог развоја, али је потребно ефективније управљати подацима о међународној развојној помоћи.

3. Доношење Националне мапе пута за статистику, националних индикатора за праћење Циљева одрживог развоја, као и редовно инклузивно извештавање Уједињених нација, обезбедиће имплементацију и праћење остварења Агенде 2030 у складу са специфичностима Републике Србије.

3.1. За ефективно праћење имплементације Агенде 2030 неопходна је израда Националне мапе пута за статистику, која представља стратегију за мерење напретка у остварењу Циљева одрживог развоја у држави.

3.2. У недостатку националних индикатора, праћење напретка у имплементацији Агенде 2030 није у потпуности засновано на специфичним развојним потребама Србије.

3.3. Редовни и инклузивни добровољни национални извештаји неопходни су ради процене и презентације националног напретка у имплементацији Агенде 2030.

У циљу унапређења имплементације Агенде 2030, Државна ревизорска институција дала је следеће препоруке субјектима ревизије:

Министарству спољних послова да: иницира у Влади РС формирање нове Међуресорне радне групе за спровођење Агенде УН о одрживом развоју до 2030. године, односно, другог радног тела којим би се подржала међусекторска сарадња и координација, која је кључна с обзиром на мултисекторску природу Агенде 2030, као и да предузме мере у циљу редовног националног добровољног извештавања УН о спровођењу Агенде 2030 за одрживи развој. **Министарству за европске интеграције да:** у оквиру својих надлежности у Управљачком телу за припрему и праћење спровођења Плана развоја Републике Србије, предузме мере на припреми, изради и одобравању Нацрта плана развоја Републике Србије, као и да у потпуности ставе у функцију ISDACON информациони систем, како би се унапредио процес планирања, програмирања, праћења, вредновања, извештавања и комуникације ЕУ фондова и друге помоћи и како би се омогућило документовање Циљева одрживог развоја и успоставила конекција са тим циљевима. Такође, препоручили смо **Републичком секретаријату за јавне политике да:** у сарадњи са другим надлежним органима државне управе и службама Владе предузму мере на припреми Нацрта плана развоја РС и доставе га Влади ради утврђивања предлога. Имајући у виду да је РСЈП надлежан да предузима активности ради обезбеђивања координираног развоја јавних политика од ширег значаја за конкурентност и одрживи развој, да иницира прецизније дефинисање надлежности по питању координације јавних политика у погледу Циљева одрживог развоја, као да иницира успостављање праксе обележавања расхода и издатака који су повезани са ЦОР, у циљу веће транспарентности. **Републички завод за статистику да:** изради Националну мапу пута за статистику за Циљеве одрживог развоја, која представља стратегију за мерење напретка у њиховом остварењу у РС и да у сарадњи са осталим надлежним органима, предузме активности у оквиру својих надлежности на успостављању националног сета индикатора за праћење напретка у спровођењу Циљева одрживог развоја, у складу са специфичним развојним потребама Републике Србије.

У току спровођења ревизије, Републички секретаријат за јавне политике је израдио Предлог уредбе о поступку припреме Нацрта плана развоја РС, којом се ближе прописује поступак припреме Нацрта плана развоја РС и извештавања о спровођењу Плана развоја РС, а Влада је усвојила Уредбу у јуну 2023. године.

Ревизија је спроведена у оквиру Споразума о сарадњи Државне ревизорске институције Републике Србије и Државног завода за ревизију Републике Северне Македоније, као паралелна ревизија на исту тему, што доприноси развоју ревизорске професије на међународном нивоу.